

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3313/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság Budapest Főváros Közgyűlésének Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2021. (VI. 4.) önkormányzati rendelete 8. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.178/2021/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság törvényes képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményét képező egyedi ügyben az indítványozó alperesként vett részt. Az indítványozó törvényes képviselője személygépjárművel várakozott. Az egyedi ügy felperese, a Zuglói Közbiztonsági Non-profit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: felperes) alkalmazottja ellenőrzést folytatott le a gépjármű vonatkozásában, és pótdíj kiszabásáról intézkedett, mert a gépjármű érvényes parkolójeggyel az ellenőrzés idején nem rendelkezett. Az indítványozó a parkolási eseménytől számított 15 napon belül nem fizette meg a várakozási díjat és a pótdíjat a pótdíj kiszabásáról szóló értesítés, valamint a felperes által 60 napon belül kiküldött felszólítás ellenére. Az indítványozó a válaszlevelében arra hivatkozott, hogy az indítványozó törvényes képviselője csak egy rendelés átvételére ugrott be a szomszédjához, és amennyiben ez három percnél többet venne igénybe, úgy vásárol parkolójegyet a parkolóautomatában, azonban a felperes alkalmazottai két perc elteltével már intézkedtek a pótdíj kiszabásáról.
- [3] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót 265 Ft várakozási díj, 10 600 Ft pótdíj, valamint a perköltség megfizetésére. Az indítványozó ellenkérelmében előadta, hogy nem várakozott, hanem rakodott. Tervei szerint az áru átvétele kettő-két és fél percet vett volna igénybe, tekintettel az üzlet elenyésző forgalmára a kérdéses időben, a vészvillogót pedig azért kapcsolta be, hogy jelezze, ha ennél tovább tart a rakodás, akkor megpróbál valahol érmét szerezni és parkolójegyet váltani. Sérelmezte egyúttal, hogy a parkolóautomata nem teszi lehetővé a parkolójegy bankjeggyel történő megváltását, ami ellentétes a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 23. § (2) bekezdésével, melynek alapján a bankjeggyel történő fizetést is el kell fogadni.
- [4] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a felperesi keresetnek adott helyt. Döntését azzal indokolta, hogy az indítványozó törvényes képviselője a várakozással – ráutaló magatartás útján – bérleti jogviszonyt létesített a felperessel, melynek részleteit a szakjogági jogszabályok tartalmazzák. A kereseti követelés jogalapját végső soron ez a jogviszony képezte. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 1. számú függelék III. d) pontja szerinti „megállás” fogalmával nem egyeztethető össze az indítványozó törvényes képviselőjének magatartása, mert nem végzett „folyamatos fel- és lerakást”, de nem is maradt a járműnél. A vészvillogó együttes bekapcsolása a műszakilag hibás jármű jelzésére szolgál. A MNB tv. 23. § (2) bekezdését az indítványozó tévesen értelmezte, ugyanakkor maga az indítványozó sem tett olyan tényelőadást, amely szerint az indítványozó törvényes képviselője a parkolójegy megváltását megkísérelte volna.
- [5] Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő az elsőfokú ítélettel szemben. A másodfokú eljárás során a Fővárosi Törvényszék az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Hangsúlyozta, hogy alaptalan az indítványozónak a szerződési feltétel érvénytelenségére történő hivatkozása; egyúttal ha nem kívánta igénybe venni a szolgáltatást a pénzért vagy mobilszolgáltatás útján való fizetés mellett, úgy megtehetette volna, hogy nem áll meg. A másodfokú

bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy az indítványozó törvényes képviselője saját előadása szerint sem kívánt várankozási díjat fizetni, továbbá egyetértett a „megállás” szó értelmezésével is.

- [6] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panaszát, melyet az Alkotmánybíróság főtktárának felhívására hiánypótlással kiegészített.
- [7] Az indítványozó a panasz Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított részében az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjának és (2) bekezdésének, 32. cikk (3) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással kérte Budapest Főváros Közgyűlésének a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várankozás rendjének egységes kialakításáról, a várankozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Park. r.) 8. §-ának megsemmisítését.
- [8] Az indítványozó a panasz Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított részében az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjának és (2) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással kérte a Fővárosi Törvényszék ítéletének megsemmisítését a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletére kiterjedően.
- [9] A Park. r. 8. §-ának alaptörvény-ellenessége körében az indítványozó előadta, hogy az Alaptörvény 32. cikk (1) és (2) bekezdései értelmében a helyi önkormányzat a törvény keretei között, törvényi felhatalmazás alapján alkothat rendeletet, a 32. cikk (3) bekezdése értelmében pedig az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes. A Park. r. megalkotására a felhatalmazást a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 48. § (5) bekezdése tartalmazza, ezen a felhatalmazáson azonban a Park. r. 8. §-a túlterjeszkedik, mert szabályozza a díjfizetés módját, jóllehet erre a Kkt. felhatalmazó rendelkezése nem terjed ki. A bíróság ugyan a 8. §-t nem nevesítette, azonban implicit módon – mivel a döntését az indítványozó törvényes képviselője díjfizetési kötelezettségének fennállására és annak elmulasztására alapította – mégis alkalmazta. A más jogszabállyal ellentétes, a törvényi felhatalmazás kereteit túllépő önkormányzati rendeleti előírás alkalmazása az indítványozó XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét eredményezte.
- [10] A Fővárosi Törvényszék – egyúttal a Pesti Központi Kerületi Bíróság – ítéletének alaptörvény-ellenessége körében az indítványozó sérelmezte, hogy a bíróságok nem voltak tekintettel az általa előadottakra, ehelyett egy az egyben átemelték a felperes keresetében foglalt érveket. Sérelmezte továbbá azt is, hogy noha fellebbezésében kifejezetten kezdeményezte a Kúria önkormányzati tanácsa eljárásának kezdeményezését, e kérelmének nemcsak nem adott helyt a törvényszék, de ki sem tért rá a másodfokú ítéletben. Ezzel megsértette az Alaptörvénynek a helyi önkormányzati rendeletek törvényi kereteiről szóló előírásait. Emellett a bíróságok megsértették az indítványozónak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, mert nem voltak tekintettel az indítványaira és érveire, továbbá a jogorvoslati lehetőség kiüresítésével a jogorvoslatihoz való jogát is megsértette a törvényszék.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [12] Az indítványozó 2021. augusztus 25-én vette át a Fővárosi Törvényszék ítéletét, majd október 24-én, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül adta postára a panaszt.
- [13] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdése – annak a)–f) pontjai – rögzítik. A panasz ezeknek a feltételeknek megfelelt az alábbiak szerint.
- [14] A panasz tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza. Tartalmazza az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, valamint bírói döntést. Megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés alkalmazása, illetve a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megsértett rendelkezéseivel. Kifejezett kérelmet ad elő a bírói döntés megsemmisítésére.
- [15] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügyben folytatott bírósági eljárás során alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán a) az Alaptörvényben biztosított

- jogának sérelme következett be, és *b*) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [16] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a*) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b*) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése, valamint 27. § (1) bekezdése alapján tehát az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett: a támadott bírói döntés az ügy érdemében hozott, vagy eljárást lezáró döntésnek minősül-e, az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit, a támadott jogszabályi előírást alkalmazták-e, az indítványozó érintettnek minősül-e, illetve Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja-e a panaszban.
- [18] A Fővárosi Törvényszék a támadott ítéletben érdemben döntött a kereseti kérelemről.
- [19] Az indítványozó a fellebbezéssel kimerítette rendes jogorvoslati lehetőségét, ezért számára megnyílt az út az alkotmányjogi panasz igénybevételére.
- [20] A Pesti Központi Kerületi Bíróság és a Fővárosi Törvényszék ugyan nem nevesítette a Park. r. 8. §-át, az azonban a per alapját képező bérleti jogviszony részletszabályai közé tartozik.
- [21] Az indítványozó az egyedi ügy alpereseként érintettnek minősül.
- [22] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pontja, valamint 27. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti, Alaptörvényben biztosított jognak minősülnek.
- [23] Az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdés *a*) pontja és (2) bekezdése, valamint 32. cikk (3) bekezdése a helyi önkormányzatok jogalkotási hatáskörét és annak kereteit jelölik ki, ezért azok nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jognak; e rendelkezésekre tehát alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [24] Az Abtv. 31. § (2) bekezdése szerint ha egy ügyben alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanabban az ügyben érintett indítványozó által, azonos jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozva alkotmánybírói eljárásnak nincs helye. Az indítványozó által támadott felülvizsgálati ítélettel összefüggésben az Alkotmánybíróság nem folytatott le alkotmányossági vizsgálatot, ezért a *res iudicata* nem áll fenn.
- [25] Az Abtv. 37. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Abtv. 24–26. §-aiban meghatározott hatáskörében az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása.
- [26] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 37. § (1) bekezdésével összefüggésben megállapítja, hogy a panasz Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti részében foglaltak alapját kizárólag az indítványozónak az a bírósági eljárás során is előterjesztett állítása képezi, hogy álláspontja szerint a Park. r. 8. §-a más jogszabállyal ellentétes. A panasz a Park. r. 8. §-át támadó részében ezért nem vizsgálható érdemben.
- [27] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [28] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben megfogalmazta, hogy nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helyállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [29] Az első- és másodfokú bíróságok egyező álláspontja szerint az ügyben arról kellett határozni, milyen jogcímen alapul a felperes követelése, illetve hogy az irányadó jogszabályi előírások megalapozzák-e az indítványozó várakozási- és pótdíjfizetési kötelezettségét. Az első kérdésre a bíróságok azt a választ adták, hogy a várakozással bérleti jogviszony jön létre. A második kérdést a „megállás” szónak a KRESZ-ből, valamint a szavak hétköznapi értelmezéséből megállapítható értelme alapján válaszolták meg. Ezen álláspontjukat ítéleteikben kifejtették, az azokat megalapozó körülményeket bemutatták és az alapjukat képező jogszabályi hivatkozásokat

megjelölték. Mindezek a megfontolások a rendes bíróságok mérlegelési jogkörébe tartoznak, ezért az Alkotmánybíróság általi érdemi felülbírálatnak nincs helye pusztán a bíróságok állásfoglalására tekintettel.

- [30] Az indítványozó sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú bíróság nem foglalkozott arra irányuló kérelmével, hogy a bíróság kezdeményezze a Kúria önkormányzati tanácsának eljárását. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatosan megállapítja, hogy egyfelől a Fővárosi Törvényszék valóban nem tért ki a jogerős ítélet indokolásában kifejezetten a Park. r. 8. §-a más jogszabályba ütközésének a Kúria önkormányzati tanácsa általi vizsgálatára, másfelől azonban reagált az indítványozó ezzel kapcsolatos állítására, kiemelve, hogy a megállapított tényállás alapján az indítványozó törvényes képviselője meg sem kísérelte a díjfizetést. Mindemellett utal az Alkotmánybíróság arra is, hogy az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata kizárólag az arra feljogosított szervek indítványára történhet. E szervek a közigazgatási perrendtartásról szóló I. törvény 141. § (1) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa, 144. §-a alapján a bíróság, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 136. § (1) bekezdése értelmében a kormányhivatal. Ezért a bíróságnak nem volt olyan kötelezettsége, hogy az indítványozó által kért eljárást kezdeményezze. A kezdeményezés elmaradása mindazonáltal a fentieknek megfelelően nem hatott ki a támadott bírói döntés érdemére, továbbá alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vet fel, ezért erre hivatkozással a panasz nem fogadható be.
- [31] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, illetve nem felelt meg a törvényi feltételeknek, ezért azt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4018/2021.

